

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Stadskantoor
Lubeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038

Provincie Overijssel
T.a.v. Gedeputeerde Staten
Postbus 10078
8012 EE Zwolle

www.zwolle.nl

Uw kenmerk
Ons kenmerk ZWRE/PF/015
Behandeld door P. Feldbrugge, A. Kisjes
Datum 3 december 2024
Onderwerp Concept Energievisie

Geachte college,

Begin november 2024 heeft uw college van Gedeputeerde Staten een concept energievisie vastgesteld en deze ter consultatie vrijgegeven, onder ander aan ons college. Graag maken we gebruik van de mogelijkheid daarop te reageren. Daarbij gaan we ook in op de gestelde vragen in de aan het college verstuurde aanbiedingsbrief.

We hebben veel waardering voor voorliggend conceptenergievisie. Fijn dat er een koers is uitgezet. De conceptvisie roept ook vragen op, met betrekking tot de relatie tot de provinciale Omgevingsvisie, (waarop de gemeente eerder een reactie heeft gegeven), de voorgestelde keuzes die u in de visie maakten tot slot de uitwerking daarvan. Graag blijven we met de provincie in gesprek, niet alleen op weg naar een definitieve energievisie, maar ook de vervolgstappen richting de provinciale Omgevingsvisie en de nadere uitwerking van de conceptenergievisie naar de definitieve versie daarvan.

De visie is enerzijds een provinciale vertaling van de Nationale plan Energie en geeft anderzijds weer hoe de provincie 2050 voor zich ziet met betrekking tot de vragen rondom de energiemix, de mate van zelfvoorziening en het ontwerp energiesysteem. Met u zijn we van mening dat de energietransitie in de provincie en in onze gemeente ankerpunten en richting behoeft. Dit moet met een onzekere toekomst voor de boeg. Dit heeft wel als consequentie dat de energievisie vrij abstract is en zich nog moeilijk laat vertalen naar de praktijk van alle dag. We kijken naar de toekomst, maar vandaag de dag spelen al veel ontwikkelingen. In hoeverre zijn deze ontwikkelingen al sturend voor de toekomst en hoe we verbinden we het hier en nu met later? Is het mogelijk om de energievisie op dit onderdeel te versterken? Hoe blijven we wendbaar en adaptief? Hoe kunnen we bijsturen en anticiperen, te meer nu een groot deel van de oplossing in besparing zit en daarvoor dus mede ook gedragsverandering nodig is?

U geeft in voorliggende visie aan dat het onvermijdelijk is dat het landschap en ook het stedelijk gebied gaat veranderen door de energietransitie. Ook spreekt u over het integraal programmeren van het energiesysteem in relatie tot de gewenste economische en ruimtelijke inrichtingen. Er ligt dus een sterke relatie met andere opgaven en de inrichting van de fysieke leefomgeving. U legt in de conceptvisie een verbinding met een uitvoeringsagenda en zelfs al de Omgevingsverordening, waarbij het voor ons niet helemaal duidelijk is hoe we dit moeten duiden. Ook geeft u aan dat

Datum 3 december 2024
Ons kenmerk ZWRE/PF/015

deze visie niet onder Omgevingswet valt. In onze reactie op de concept-provinciale Omgevingsvisie pleiten wij er voor de energievisie te laten vaststellen als een programma in de zin van de Omgevingswet. Juist ook vanwege de claim op de ruimte. Dit leidt er naar onze mening toe dat de strategische koers in de Omgevingsvisie zou moeten worden afgewogen en daar integraal en in samenhang meegenomen wordt met andere opgaven op bijvoorbeeld wonen, mobiliteit, en economie.

Een meer concrete vraag betreft ook hoe de energievisie zich verhoudt tot de redeneerlijn van ruimtelijke afwegingen, zoals die nu in de concept Omgevingsvisie opgenomen is. De vraag komt voort uit onze constatering dat in de concept Omgevingsvisie naar de energievisie verwezen wordt en in de energievisie precies het omgekeerde gebeurt als het gaat over de ontwikkelingen van de energietransitie in de fysieke leefomgeving. Ons voorstel is het beleidshuis van de Omgevingswet te hanteren en we zijn benieuwd naar uw antwoord hierop.

Met betrekking tot de voorgestelde keuze leggen we u ook enkele vragen voor die kunnen leiden tot een nadere uitwerking in de definitieve versie.

1. Wat verwacht de provincie van de gemeente met betrekking tot besparen?

Zo rekent u in hoofdstuk 2 op basis van algemene uitgangspunten door hoeveel energie bespaard kan worden. Uw aanname dat de overgang van benzine en diesel naar elektriciteit als brandstof voor vervoer fors energie bespaart onderkennen we. Maar het is onduidelijk wat dit nu betekent. Is er ruimte voor zoveel laadpalen en hubs? Wat betekent dit voor de huidige benzinestations? Hoe wil de provincie omgaan met ontbrekende wetgeving?

Ook voor de bestaande gebouwde omgeving rekent u besparing in op basis van algemene kengetallen. Wat zijn uw verwachtingen over een (extra) inzet van inwoners, bedrijven en de lokale overheid?

2. Wat verwacht u van de gemeente met betrekking tot netneutrale woonwijken: U geeft aan te willen sturen op netneutrale nieuwe woonwijken. Wat verstaat de provincie hieronder? De huidige wet- en regelgeving maakt een aantal maatregelen om slim om te gaan met vraag en aanbod immers nog niet mogelijk in hoogstedelijke gebiedsontwikkelingen met woningbouw. En wat betekent netneutraal voor de opgave waar Zwolle voor staat? Heeft dit ruimtelijke gevolgen? In welke mate wordt deze sturing afgewogen tegen de vele andere behoeftes en eisen met betrekking tot nieuwbouw?

3. Hoe weegt u de diverse bronnen af op maatschappelijke, ruimtelijke en financiële effecten?

De keuze voor 'meer variatie in de mix' (hoofdstuk 3) is uit oogpunt van het benutten van lokale bronnen en risicospreiding te begrijpen. Dus meer warmte, biogas en waterstof. Maar ook deze bronnen vragen ruimte, hebben maatschappelijke effecten en kosten en risico's. Dat geldt zeker voor de gemeente in haar rol van toekomstig eigenaar warmtenetten. Voor ons als gemeente geldt daarbij ook het aspect van rolneming, zowel maatschappelijk als financieel. En die is wezenlijk anders per soort bron. Graag brengen we onze praktijkkennis in

4. Is de provincie bereid gemeente te ondersteunen?

Warmtenetten brengen ook hoge kosten en risico's met zich die in de lijn van de WCW bij gemeentes belegd worden. Gezien het belang dat u hecht aan de komst van warmtenetten, verwelkomen we een positieve inzet rondom financiën en risico-aanvaarding. Ook hier graag we graag met u in overleg.

Datum 3 december 2024
Ons kenmerk ZWRE/PF/015

5. Wat is plan B bij het mogelijk niet doorgaan van kleine modulaire kernreactoren (SMR's)?

U geeft aan dat de komst van SMR's onzeker is. Maar u rekent deze opwek wel in. Betekent een mogelijk niet doorgaan SMR's voor uw opvattingen over andere bronnen dan wel import van energie?

6. Waarom SMR's dichtbij waar de vraag is?

U geeft aan dat SMR's dicht bij de vraag naar elektriciteit gepositioneerd moeten worden. Dat is een ruimtelijke uitspraak die onzes inziens thuishoort in de Omgevingsvisie. De huidige en nieuwe landelijke kerncentrales zijn afgewogen op veel meer aspecten dan de afstand tot daar 'waar de vraag is'. We vertrouwen erop dat ook u op meerdere aspecten wilt afwegen.

7. Kunt u de ontwikkelpaden beter uitwerken?

Naast het feit dat ontwikkelpaden onzes inziens meer thuishoren in een formeel uitwerkingsprogramma, ze vragen ook meer aandacht en afweging op samenhang en urgentie.

8. Welk bijdrage kan de provincie van ons verwachten?

We blijven bereid om een bijdrage te leveren aan een betere provinciale omgevingsvisie, aan de meer concrete uitvoering in termen van besparing, bronontwikkeling, energietransport, warmtetransitie, aan het versnellen van de innovatiekracht bij vele start-ups en kleinere en grotere bedrijven en de potentie van bedrijventerrein Hessenpoort als energiecluster.

Tot slot

Nogmaals spreken we waardering uit voor voorliggende concept, het scherpt de verwachtingen ten aanzien van het toekomstig energiesysteem. En juist die aanscherping hebben we gezamenlijk nodig op weg naar een samenleving zonder gebruik van fossiele brandstoffen. We blijven graag met de provincie meedenken, we ondersteuning de verwachting uit dat de visie zeer regelmatig herijking vraagt.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

Peter Snijders
burgemeester

bericht

Datum 3 december 2024
Ons kenmerk ZWRE/PF/015

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' or 'E' shape with a long, sweeping line extending upwards and to the right.

Dick Emmer
secretaris